

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Pax sub Constantino Maximo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

XLVIII. Namque tum *Constantinus* rerum potiebatur, ¹ qui primus omnium Romanorum principum Christianus fuit. Sane tum ² *Licinius*, quia adversum *Constantinum* de imperio certavit, ³ milites suos litare præceperat: ⁴ abnuentes, militia rejiciebat. Sed id inter persecutiones non computatur:

gnus ex Galliis Romam profectus, tyranno extincto Maxentio, Christianum se aperte professus est. *Sigon.*

1 Qui primus omnium Romanorum principum, Christianus fuit. Non tam primus Christianus fuit, quam primus imperatorum pacem Christianis dedit & libertatem. Nam ante illum *Philippus Christianus* fuerat. *Chronicon Eusebii, Philippus Philippum filium suum consortem regni facit, primusque omnium ex Romanis imperatoribus Christianus fuit. Orosius lib. vii. cap. 13. Philippus primus omnium imperatorum Christianus fuit. Idem lib. eod. cap. 18. Constantinus imperator est creatus primus imperatorum Christianus, excepto Philippo, qui Christianus annis admodum paucissimis, ad hoc tantum constitutus fuisse mihi visus est, ut millisimus Romæ annus, Christo potius quam idolis dicaretur. Druf. Lactantius in Proœmio: Hoc opus nunc nominis tui auspicio inchoamus, Constantine Imperator Maxime, qui primus Romanorum Principum, repudiatis erroribus, majestatem Dei singularis, ac veri, & cognovisti, & honorasti. Causa conversionis ejus fuit victoria de Maxentio, & τὸ ἔργον ἡμεῶν, cui adscriptum: ἐν τῷ ἔργῳ νίγη. Philostorgius i. Hist. Eccles. 6. Alii ante victoriam jam fuisse Christianum referunt. De cruceilla quæ Constantino apparuit, vide Jac. Gothofr. ad Philostorgium. Euseb. i. de vita Const. 22.*

2 *Licinius*, quia adversum *Constantinum* de imperio decertavit. Diocletianus *Valerium* successorem reliquit in Orientali imperio, *Galerius* Illyricum reliquit *Licinio*, homini Daco, Orientem *Maximino* sororis filio, *Italiam*, & *Africam* *Severo*, item sororis alterius filio,

quas ei *Maxentius Maximini* filius eripuit. *Constantinus* inde *Galliam*, *Hispaniam* & *Britanniam* à patre *Constantino* acceptas retinens, *Italiam* & *Africam* *Maxentio* ademit, & *Constantiam* sororem *Licinio* in matrimonium tradidit anno cccxi. *Mediolani*. *Licinius* igitur primum gratia *Constantini* Christianis pepercit, & communibus armis *Maximinum* sævientem delevit, & sibi Orientem vindicavit. Tum subortis simultatibus, *Illyrico* spoliatus est à *Constantino*, prælio ad *Cibalas* in *Pannonia* superatus. Inde anno cccxix. veteribus repetitis offensionibus, ut *Constantinum* exacerbaret, *Christianos* vexare, id est, ad sacrificia cogere cœpit. Itaque anno cccxxi. & cccxxiv. bello à *Constantino* in *Thracia* & *Bithynia* victus, imperio primum, deinde vita exutus est. Ex *Eusebio*, *Zosimo*, & aliis.

3 *Milites suos litare præceperat.* Edicta *Licinii* contra *Christianos* hæc fuerunt: ne *episcopi* inter se convenirent, ne *Christiani* in suo Palatio versarentur, ne *viri* cum *mulieribus* precatationis causa in ecclesiis convenirent, ne *episcopi* mulieres sacra *Christiana* docerent, ne *milites*, nisi nudato capite, sacrificiis interessent. abnuentes muneribus spoliavit, atque acerbissimis martyriis affecit. *Sigon.* Vide *Euseb. i. de vita Constant. 44. 45. 46. 47.*

4 *Abnuentes, militia rejiciebat.* *Euseb. Τὸς κτ' πόλιν ἐραζώτους, ἡγεμονικῶς ταμίτων ἀποβάλλου, εἰ μὴ τοῖς δαίμοσιν αἰετῶν ἴεν, πρὸς κελύεσσιν.* Erat autem magna apud Romanos ignominia ab exercitu dimitti. Vide *Oppium* sive *Hirtium* V. de bello *Africano*.

putatur: ¹ adeo res levioris negotii fuit, quam ut ad Eccle-
⁴ siarum vulnera perveniret. Exinde tranquillis rebus pace
 perfrui: ² neque ulterius persecutionem fore credimus,
 nisi eam, quam sub fine jam seculi, Antichristus exercebit.
⁵ Etenim ³ sacris vocibus, x. plagis mundum afficiendum,
 pronunciatum est: ita ⁴ cum jam ix. fuerint, quæ superest,
 ultima erit.

¹ XLIX. ⁵ Hoc temporum tractu, mirum est quantum
² invaluerit religio Christiana. Tum siquidem Hierosolyma,
⁶ horrens ruinis, ⁷ frequentissimis ac magnificentissimis Ec-
³ clesiis est adornata. Nam ⁸ Helena, * mater principis Con-
 stantini,

¹ *Adeo res levioris negotii fuit.*] Exag-
 gerat tamen Eusebius Licinii in Chri-
 stianos persecutionem, II. de vita Con-
 stantini I. 2. 3.

² *Neque ulterius persecutionem fore cre-
 dimus.*] Id refutat Augustinus de Civit.
 Dei lib. XIX. cap. 21. Druf.

³ *Sacris vocibus, x. plagis mundum affi-
 ciendum.*] Ubi hoc pronunciatum sacris
 vocibus? vide sis Augustinum de Civit.
 Dei, lib. 18. cap. 5. & Orosium lib. 7.
 cap. 18. Druf.

⁴ *Cum jam ix. fuerint.*] X. alii, qui
 eam quæ ab Antichristo futura est, un-
 decimam appellant. Usque adeo nihil
 certi de his, quæ conjectura tantum con-
 stant. Druf.

⁵ *Hoc temporum tractu.*] Nempe ab
 anno cccxii. quo Constantinus Chri-
 stum professus est, usque ad annum
 cccxxxvii. quo mortem oppetiit. Si-
 gonius.

⁶ *Horrens ruinis.*] Ερημώτατος ἐπ' ἑξα-
 τε ἀειρεπίστα. Eusebius. Propter ex-
 cidium à Tito & ab Hadriano illatum
 quidam eam tamen aliqua parte, sub
 Helia nomine instauravit. Sigon. Vide
 Benjaminium in Itiner. Constantinus
 novam quoque civitatem Hierusalem,
 eodem tempore extruxit, è regione ve-
 teris quæ vastata fuerat. Euseb. in vita
 Constant.

⁷ *Frequentissimis ac magnificentissimis*

Ecclesiis est adornata.] Constantinus de-
 leto Licinio, & Oriente sibi adjuncto,
 Nicænum concilium absolvit. Inde
 templum magnificentissimum ædificari
 iussit apud Hierusalem in loco Calva-
 riæ, ad mortem Christi honestandam.
 Helena vero mater alterum in Beth-
 leem, tertium in monte Oliveti ad na-
 tivitatem, & ascensionem honoran-
 dam construxit anno cccxxvi. Sigonius.
 Templum hoc Constantini fuisse ab Eu-
 sebio describitur III. de vita Constan-
 tini 28. 29. 30. 31. Ac tum primum or-
 natus templorum, ignotus ante ea
 tempora, invaluit. Otto Frising. IV. 7.
*Tum prima, regnante Constantino, edi-
 cula dabatur, ut ædificarentur Ecclesia,* id
 est, augustiora delubra sive templa. Vide
 Euseb. III. de vita Constantini: item
 Socratem, Theodoritum, Nicephorum
 & alios.

⁸ *Helena.*] Sunt qui Britannam fuisse
 velint, Coili Regis filiam. Ab Euty-
 chio in Originibus Eccl. Alex. vocatur
 الرهاوية, Rheaviensis. Qualis ille
 locus, ambigitur. Seldenus vocem ex
 ραφία, quæ Phœnicia urbs, deformatam
 conjicit. Sed mirari cui liceat, de hoc
 loco à viris celeberrimis dubitatum,
 cum haud dubie Edessa sit. Eam Arabes
 الرها vocant; belli Sacri Scriptori-
 bus Rohais dicitur. Est Mesopotamiae
 utros.

stantini, ¹ quæ Augusta cum filio conregnabat, ² cum Hierosolymam agnoscere concupisceret, reperta ibi ³ idola ⁴ ac templa protrivit: mox usa regni viribus, ⁵ basilicam ⁶ in loco Dominicæ passionis & resurrectionis & ascensionis consti-

urbs. Tyrius IV. Belli Sacri 2. Est autem Edessa nobilis Mesopotamiæ metropolis, quæ alio nomine Rhages appellatur. Vides ex nomine Roha, per errorem factum Rhages. Atqui illa in Mediâ, non Mesopotamiâ. Unde alius gravior error natus, Edessam Mediæ urbem. Sic enim multi Geographi imperiti tradidere. Josephus Ægyptius à Seldeno productus, ubi conjugium Constantii cum Helena describit, dicit eum profectum **الرها** in Mesopotamiâ.

Subjungit: **قنزل في قرية من قري الرها**, Et diversatus est in vico ex vicis Rheæ. Nihil clarius, quam Rheam esse illam Mesopotamiæ Edessam. Hinc Helena, ubi eam duxit Constantius, dicta **الرهاوية**, Rheaviensis. Horn.

* Mater Principis Constantini.] Fecerunt qui Helenam non uxorem Constantii Chlorig, sed concubinam fuisse existimant, ut Hieron. Chron. Zosim. II. Oros. VI. Chron. Alex. Quos locus Josephi Ægyptii confutat, ubi dicitur: Hanc Constantius parentum consensu sibi desponsatam, & in uxorem ductam, gravidam fecit. Selden.

¹ Quæ Augusta cum filio conregnabat.] **Ἀξιωματικῆ βασιλικῆ τελευτησῆσαι, ὡς ἐν ἀπυσι ἐθεσι πικρῶ αὐτοῖς τε τοῖς ἐργαστησῆσαι τῆς βασιλείας ἀνθρώπων, ἡρωσῆσαι τε νομισμασῆσαι ἢ τῶ αὐτῆς ἐπιπέδου σιγῆσαι.** Euseb. III. vitæ Constant. 46.

² Cum Hierosolymam agnoscere concupisceret.] Euseb. III. vitæ Const. 41. Sozom. II. I. Theodor. I. 18. Socrates I. 13. Nicephor. VIII. 29. Hoc tempore invaluit peregrinatio religiosa, Hierosolymam & ad martyria. Primo fidei con-

firmandæ ergo fuerunt institutæ. Hieronymus Epistol. 159. Pars fidei est adorasse, ubi pedes Domini steterunt. Paulinus epist. ad Severum: Non aliter affertur homines ad Hierosolymam rapit, nisi ut loca, in quibus corporaliter præsens fuit Christus, videant atque contingant. Ante Constantinum, de Alexandro, tanquam rarum notatur, quod Hierosolymam, adorandi & loca sancta videndi causa ivit. Euseb. VI. Hist. 10. Deinde peregrinationes hæc in partem cultus Dei mutata sunt.

³ Idola.] Prisca Idololatria orta ex rebus naturalibus & Historicis. Igitur Japhet est gentilium Neptunus, Thubalcain Vulcanus, Mars Nimrod sive Belus, Apollo Jubal, Minerva Naama, Janus Noë vel Javan, Saturnus Abraham vel Noë, Pluto Cham. Vossius.

⁴ Ac templa protrivit.] Cum in loco sepulchri templum & simulacrum Veneris ibi ab Hadriano collocatum reperisset, utrumque diruit, ut Eusebius prodit. Atque hæc sunt idola quæ Sulpicius tradit.

⁵ Basilicam.] Subintellige **οἰκλαυ**. Sic dicebantur regum habitacula. Deinde etiam templis majoribus hoc nomen tributum. Tituli & parochiæ minora erant. Basilicæ aut Deo dicata, quas Dominicæ dixerunt, aut martyribus, quæ Martyria. Sigon. De titulis vide Salmasium de primatu Papæ.

⁶ In loco Dominicæ passionis & resurrectionis & ascensionis.] Helena basilicam ex vestigiis imperii permittente filio condidit, unam in loco Dominicæ passionis, id est, in monte Calvaria, quod nunc sepulchrum Domini dicitur, alteram in loco Ascensionis, id est, in monte Oliveti: in loco vero resurrectionis, nullam: nam idem est resurrectionis ac sepulturæ locus, melius dicitur.

4 constituit. Illud mirum, quod locus ille, in quo postremum institerant divina vestigia, cum in cœlum Dominus nube sublatus est, continuari pavimento, cum reliqua
5 stratorum parte, non potuit. Siquidem quæcunque applicabantur, insolens humana suscipere terra respueret, ex
6 cussis in ora apponentium sæpe marmoribus. Quinetiam calcati Deo pulveris adeo perenne documentum est, ut ve
7 stigia impressa cernantur. Et cum quotidie confluentium fides certatim Domino calcata diripiat, damnum tamen arena non sentiat: & eadem adhuc sui speciem, velut impres
8 sis signata vestigiis, terra custodit. Eiusdem Reginae beneficio ² crux Domini tum reperta: quæ ³ neque in principio, obli-

xisset, in loco nativitatis, ut Basilicam in Bethleem conditam innueret. *Euseb. III. de vita Const. 42. Socrates I. 14.*

1 *Illud mirum.*] Hoc miraculum apud neminem alium legi. *Sigon.* Christum adscendentem sacrorum pedum suorum vestigia terræ impressa reliquisse eo loco, quo è monte Oliveti elevatus est in terram, testatur, præter nostrum Severum, *Hieronymus* in Locis Hebr. *Paulin. ep. XI. ad Severum.* *Beda* de locis Sanctis cap. 7. *Optat.* Milevitan. Cont. Parm. l. 6. De quibus olim Zachariam prophetasse putant cap. XIV. his verbis: *Stabant pedes ejus in die illa supra montem Oliværum.* Baron. Sed hæc una est ex fabulis illis quas posterior ætas contra superiorum seculorum fidem, vel confinxit, vel arripuit. Eusebius, cum exactissime structuram templi in monte Oliveti describat, nullo verbo hujus miraculi meminit, haudquaquam prætermisurus rem, si fuisset vera, memorabilem, & confutandis Ethnicis, magnum usum præbituram. Credo errorem ex his verbis, male intellectis, ortum. De Helenæ in Judæam adventu agens, dicit, *ὡς δὲ τῆς βήμασι τοῖς σάλινοις τῶν πρέπυον ἀπεδίδεωρονων.* III. vitæ Const. 41. Hæc in genere de Judæa dicuntur, ubi Christus versatus: non de Oliveti monte, ubi

adscendit. Deinde, ubi ipsam templi structuram enarrat cap. XLII. altum de miraculo Sulpiciano silentium est. Et quid opus futile commentum multis refutare? Quod ne quidem Socrates, Theodoritus, Sozomenus, & fabularum pater Nicephorus, qui tamen de crucium inventionione tam splendide nungantur, tradere ausi fuerunt. *Horn.*

2 *Crux Domini tum reperta.*] Hoc tradunt *Ambrosius* in Oration. de obitu Theodof. *Paulinus* ad Severum nostrum Epist. XI. *Rufinus* cap. VIII. Hist. Eccl. *Theodorit.* I. 10. *Sozomen.* II. 2. *Socrates* I. 13. *Nicephor.* VIII. 29. *Simon* Metaph. in vita Helenæ. *Cassiodorus* II. Consentiant Pontificii, Baronius & alii omnes. Contra est magnus *Salmastius* in Epistolis de cruce.

3 *Neque in principio, obfissentibus Judæis, potuerat consecrari.*] Cur priores Christiani, & qui temporibus Apostolorum ac successorum eorum uno & altero seculo vixere, crucem dominicam non servarunt & coluerunt? Cur siverunt eam deperire? Cur adeo neglexerunt aut oblivioni tradiderunt, ut non curarint ubi esset? Nec valet exceptio, Judæos obstitisse. Nam æque facile eam impetrare potuere discipuli Christi, ac corpus ipsum ejus ad humandum accipere. *Salmastius.*